

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 3266
Tarih: 06.06.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4 Nisan Uluslararası Mayın Bilinci Geliştirme Günü vesilesi ile kamuoyunun mayınlar konusunda doğru bilgilendirilip bilinçlendirilmesi ve Türkiye’de Ottawa Sözleşmesi gereği, depolarında bulunan kullanılmayan mayınlar ve 1 Mart 2014’e toprağa gömülü mayınların ivedilikle nasıl temizlenip imha edilebileceğinin tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

İdris BALUKEN

BDP Grup Başkanvekili

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

Mayınlar; toprak ya da herhangi bir yüzeyin altına, üstüne ya da yakınana yerleştirilen ve bir kişinin veya aracın yaklaşması ya da teması ile infilak eden, hedef gözetmeyen en korkunç silahlardan biridir. Özellikle insanları öldürmeyi hedefleyen mayın tipi olan anti personel kara mayınları en yaygın ve tehlikeli olanlarıdır.

Mayınlar savaş koşulları ve sınır güvenliği gerekçe gösterilerek üretilmiş ise de, barış dönemlerinde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Çünkü kurulduğu yerde imha edilmediği sürece, 75 yıl su vb. dış etkenlerden zarar görmeden aktif olarak bekleyen, bu süre içinde asker, sivil, çocuk, yaşlı ve diğer canlı farkı gözetmeyen, bütün canlıları tehdit eden ölümcül bir silahtır. Barış halindeyken kara mayınlarının öldürdüğü ya da sakatladığı sivil insan sayısı, savaşlarda ölen ya da yaralanan asker sayısından daha çoktur.

İlk kez 13. Yüzyılda Çin’de kullanılan mayınlar daha sonra 16 yy da Avrupa’da ülke sınırlarının komşu ya da düşman ülkelere karşı korunması, kaçakçılığın önlenmesi, yasadışı yollarla sınır geçilmesini önlemek gibi gerekçeler ile üretildi. İlk kez 1862 yılında Amerika Kuzey-Güney iç savaşında yaygın olarak kullanıldı daha sonra giderek yaygınlaştırılan, çeşitlenen mayınlar I. ve II. Dünya Savaşlarında tüm Dünya sathına yayıldı. Bu savaşlarla birlikte Dünya’nın her yeri mayın tarlasına dönüştürüldü.

Elde bilgiler ışığında; Günümüzde yaklaşık 64 ülkede döşenmiş 110 milyon adet patlamamış mayın bulunduğu tahmin ediliyor. Sadece Kamboçya’da patlamamış 10 milyon olduğu ifade ediliyor. Her yıl ortalama 26 bin kişi bu mayınlar yüzünden yaşamını yitirdiği, yaralananların da %80’ninin sivillerden oluştuğu kayıtlardan anlaşıyor. Dünya’daki mayın üretiminin yıllık 7,5 milyon adet olduğu, buna karşılık her yıl sadece 100 bin mayının temizlenebilmektedir.

Özellik anti personel kara mayınlarının verdiği zararlar göz önüne alınarak 4 Aralık 1997 yılında "Anti-Personel Mayınların Kullanımının, Depolanmasının, Üretiminin ve Devredilmesinin Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme" metnini Kanada'nın Ottawa kentinde imzaya açtı. Ottawa Sözleşmesi 1 Mart 1999'da yürürlüğe girdi. Sözleşmeye bu güne kadar 156 ülke imza atarken halen sözleşmeyi imzalamayan 40 ülke bulunmaktadır. Türkiye Sözleşme'ye 2003 yılında taraf oldu. Sözleşme Türkiye açısından 1 Mart 2004'de

yürürlüğe girdi. Ayrıca Birleşmiş Milletler 8 Aralık 2005 günü "4 Nisan"ı "4 Nisan Uluslararası Mayın Bilinci Geliştirme Günü" olarak ilan etti.

Türkiye'de 1950-1955 ve 1984-1994 yılları arasında toprağa 1 milyon mayın döşendi. Depolarda ise imha edilmesi gereken 3 milyon mayın bulunuyor. Ottawa Sözleşmesi gereği Türkiye 1 Mart 2008'e kadar depolarındaki mayınları imha etmesi gerekirken, bu imhayı gerçekleştirilerek Yunanistan, Beyaz Rusya ve Ukrayna ile birlikte Ottawa Sözleşmesi'ni ihlal eden dört ülkeden biri oldu. Yine bu sözleşme gereği Türkiye 1 Mart 2014'e kadar ülke topraklarına döşeli mayınları temizlemesi gerekiyor.

Bu temizliği yapması gereken Türkiye'de hala üç günde bir, bir insan mayından ölüyor ya da sakat kalıyor. 2012 verilerine göre Türkiye'de son 26 yılda mayın nedeniyle 1296 kişi öldüğü, 5091 kişinin de yaralandığı belirtilmektedir. Bunların çoğunun da sivil ve çocuk olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca sadece Suriye ile olan 900 kilometrelik sınırimızdaki tarım alanları kullanılamamaktadır.

4 Nisan Uluslararası Mayın Bilinci Geliştirme Günü vesilesi ile kamuoyunun mayınlar konusunda doğru bilgilendirilip bilinçlendirilmesi ve Türkiye'de Ottawa Sözleşmesi gereği, depolarında bulunan kullanılmayan mayınlar ve 1 Mart 2014'e toprağa gömülü mayınların ivedilikle nasıl temizlenip imha edilebileceğinin tespiti amacıyla bir meclis araştırması açılması elzemdir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR